

Primăria comunei TREBUJENI

**NOTA
INFORMATIVĂ
LA PROIECTUL
BUGETULUI
PRIMĂRIEI
COMUNEI
TREBUJENI
PE ANUL**

2025

1. INTRODUCERE

În atenția consilierilor COMUNEI TREBUJENI, conducătorilor de instituții publice finanțate din BUGETUL DE STAT și societăți civile se propune spre examinare și discuții proiectul bugetului PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI pe anul 2025

Proiectul bugetului pe anul 2025 este elaborat conform cadrului legal și metodologic ce reglementează aspectele bugetar-fiscale.

La baza proiectului de buget au stat prognoza resurselor bugetului PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI pe anii 2022-2023 și **obiectivele politicii fiscale pe anul 2025**.

De asemenea, au stat prioritățile de politici care derivă din Programul de activitate a PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI, **alte documente de politici și strategii sectoriale, precum și acordurile semnate**. Totodată, s-a ținut cont de cadrul legislativ în vigoare și toate actele normative adoptate în anul 2024, care au impact asupra cheltuielilor bugetare pe anul 2025.

Prezenta notă informativă oferă detalii cu privire la structura bugetului PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI și conține principalele descrieri ale particularităților elaborării proiectului de buget pe anul 2025 și estimările pe anii 2026 – 2027.

La baza elaborării proiectului bugetului PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI au stat prognoza bazei impozabile, datele Direcției Deservire Fiscală, datele Direcției Raionale de Statistică, analiza tendințelor, ca urmare a implementării politicii bugetar-fiscale pentru anii 2022- 2023, scontat 2024, **obiectivele politicii bugetar fiscale pe anul 2025**, Serviciul de Colectare a Impozitelor și taxelor locale.

Totodată s-a ținut cont de deciziile Consiliului LOCAL TREBUJENI adoptate, care au impact asupra cheltuielilor bugetare pe anul 2025.

În aceste condiții, în proiectul bugetului PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI pe anul 2025, un accent deosebit este pus pe corelarea strânsă a cadrului de cheltuieli cu cadrul de resurse disponibile, prin sporirea eficacității și eficienței cheltuielilor publice, prioritarii programelor de cheltuieli și direcționării resurselor disponibile la programe de importanță vitală, fără a admite crearea de blocaje financiare în sistemul bugetar al raionului.

Obiectivul bugetului PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI pe anul 2025 constă în asigurarea necesităților de finanțare ale bugetului PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI la nivel acceptabil de resurse locale în condițiile

limitării riscurilor implicate, totodată creând condiții pentru buna activitate a Instituțiilor Publice și realizarea activităților planificate asigurând finanțarea ritmică, menținând echilibrul bugetar.

2. INDICATORII BUGETARI

Proiectul bugetului pe anul 2025, este estimat la venituri în sumă de 6317,2 mii lei și cheltuieli în sumă de 6317,2mii lei.

Indicatorii bugetului PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI sunt expuși în 3 anexe a proiectului de Decizie.

Sinteza indicatorilor principali ai bugetului I: venituri, cheltuieli, soldul bugetului și sursele de finanțare – sunt reflectate în anexa nr.1 la proiectul Deciziei.

În scopul facilitării examinării proiectului, precum și pentru a pune la dispoziție o informație mai detaliată decât cea prevăzută în proiectul deciziei și anexele la el, la prezenta notă informativă sunt atașate, ca material adițional, inclusiv 3 tabele privind propuneri de buget pentru anul 2025 și estimările pe anii 2026-2027 elaborate pe bază de programe și performanțe, prin stabilirea unor indicatori de performanță măsurabili.

La elaborarea proiectului de buget s-a ținut cont de necesitatea asigurării unui echilibru bugetar, prin încadrarea cadrului de cheltuieli cu cadrul de resurse disponibile, prin sporirea eficacității și eficienței cheltuielilor publice, fără a admite crearea datoriilor în sistemul bugetar.

3. ESTIMĂRILE BUGETULUI LOCAL

3.1. Veniturile bugetului PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI

În anul 2025 la bugetul PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI se preconizează acumularea veniturilor în sumă de 6317,2 mii lei, fiind în creștere comparativ cu suma aprobată pe anul 2024 cu 14,7 puncte procentuale.

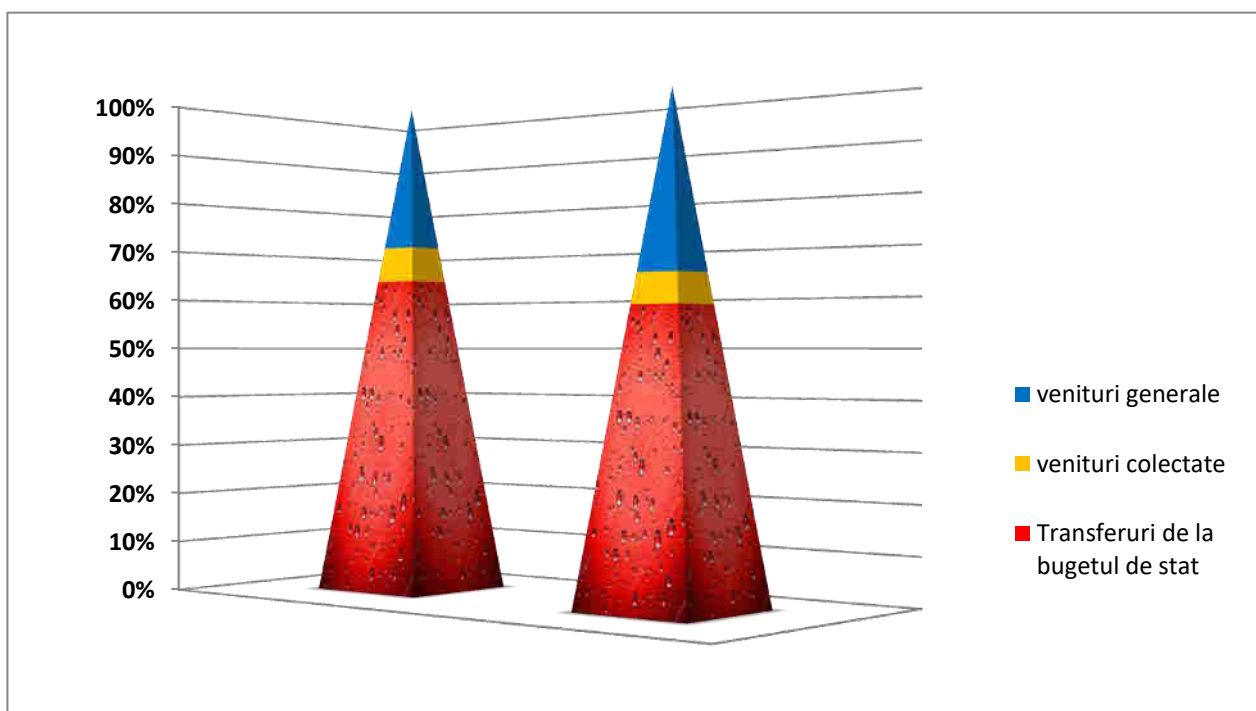
În suma totală a veniturilor bugetului sunt integrate veniturile obținute din impozite și taxe, venituri colectate ca urmare a prestării serviciilor cu plată, transferuri de la bugetul de stat.

Evoluția principalelor indicatori de resurse a bugetului PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI pe anii 2024-2025 se prezintă în următorul tabel:

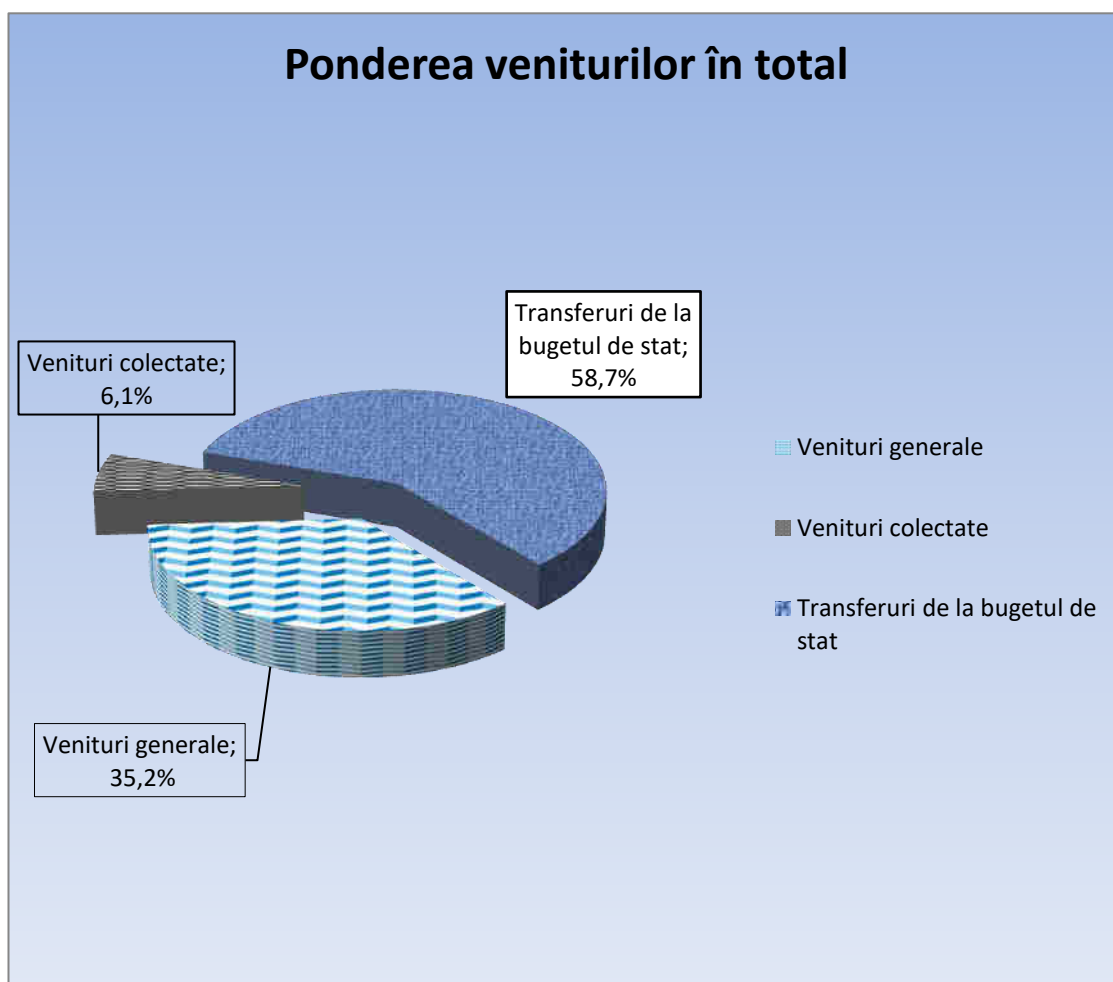
(mii lei)

	Executat 2023	Aprobat 2024	Proiect 2025	Devieri proiect/corelat	
				suma	%
Venituri generale	1804,2	1599,2	2239,50		
Venituri colectate	4521,0	389,4	387,3		
TOTAL transferuri	3415,3	3519,5	3690,4		
<i>inclusiv:</i>					
Transferuri cu destinație generală	1569,1	1760,7	1823,8		
Transferuri cu destinație specială	1846,2	1758,8	1866,6		
TOTAL venituri	9740,5	5508,1	6317,2		

Evoluția veniturilor bugetului 2024-2025 se prezintă în următoarea diagramă:

Prognoza încasării veniturilor pe anul 2025 și ponderea tipurilor de încasări în totalul părții de venituri a bugetului PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI se prezintă în următoarea diagramă:

În cuantumul veniturilor bugetului PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI prognozate pentru anul 2025 partea preponderentă – 58,7 la sută sau 3690,4 mii lei o dețin transferurile de la bugetul de stat, cu o creștere față de anul 2024 de 4,9 la sută sau cu 170,9mii lei.

1. Defalcări de la veniturile generale de stat în sumă de 2239,5 mii lei, din care:

- 1.1. Impozitul pe venit de la persoanele fizice (IVPF) cota procentuală constituind 100% din totalul IVPF calculat în localității. (1111) –1557,4mii lei, inclusiv: impozitul pe venitul reținut din salariu- 1353,4 mii lei, impozitul pe venitul persoanelor fizice declarat și/sau achitat -200,0 mii lei și impozitul pe venit aferent operațiunilor de predare în posesie și/sau folosința a proprietății imobiliare 4 mii lei.
- 1.2. La planificarea impozitului pe venit reținut din salariu (111110) s-a luat în considerație dinamica încasărilor pe acest compartiment pe anii 2022-2023 și estimările scontate pentru anul 2024, politicile statului salariale în sectorul real și bugetar.

2. Veniturile proprii în sumă de 682,1 mii lei, includ în componenta următoarele venituri:

- IMPOZITE PE PROPRIETATE-367,4mii lei,**
- TAXE LOCALE-312,00mii lei,**
- PLATA PENTRU ARENDA-2,7mii lei.**

3. Transferuri primite între bugetul de stat în sumă de 3690,4 mii lei, se prezintă după cum urmează (anexa nr.1):

3.2 Cheltuielile bugetului

Pentru anul 2025, cheltuielile bugetului PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI se estimează în sumă de 6317,2 mii lei, cu o creștere de 809,1 mii lei față de prevederile bugetare aprobate pentru anul 2024.

Cheltuielile (cu excepția celor efectuate din contul transferurilor cu destinație specială) s-au estimat în dependență directă de suma veniturilor obținute și constituie suma de 4450,6 mii lei din totalul cheltuielilor bugetului PRIMĂRIEI COMUNEI TREBUJENI.

La estimarea cheltuielilor aferente proiectului de buget pe anul 2025și estimărilor pe anii 2026-2027, instituțiile - beneficiarii de alocații s-au condus de:

- actele normative și legislative, strategiile și programele care reglementează activitatea ramurilor (domeniilor) respective;
- angajamentele de cheltuieli asumate în anii precedenți cu impact financiar asupra anilor planificați (majorarea salariilor în anii precedenți, rambursarea împrumuturilor recreditate);
- volumul veniturilor colectate de instituțiile bugetare;

- actele legislative și normative care reglementează aspectele referitoare la remunerarea muncii (cu modificările și completările ulterioare).

La planificarea cheltuielilor pentru plata mărfurilor și serviciilor s-a ținut cont de tarifele curente, precum și de necesitatea aplicării unui regim strict de economie, un accent deosebit fiind pus și pe îmbunătățirea procedurilor de achiziții publice.

**Structura instituțiilor publice întreținute din mijloacele bugetului ...
se prezintă în următorul tabel:**

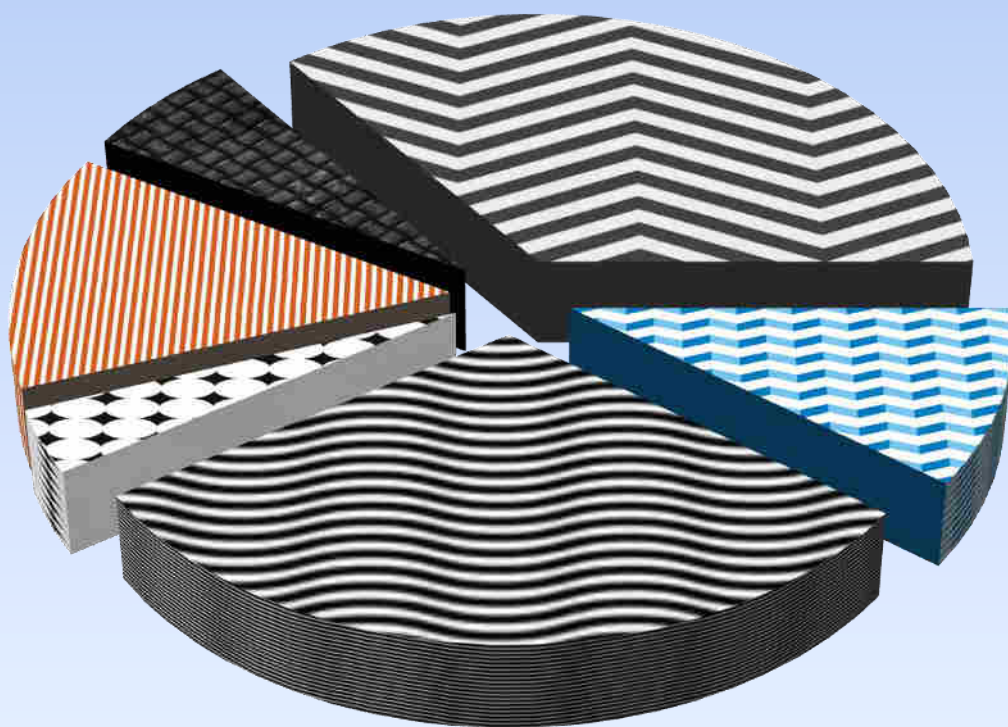
Nr. d/o		Total bugetul LOCAL			
		numărul instituțiilor	numărul unităților	inclusiv:	
				<i>Femei</i>	<i>Bărbați</i>
1	2	3			4
1	APARATUL PRIMARULUI	1	10,25	7	4
2	BIBLIOTECI	2	1,5	1	
3	CAMINE CULTURALE	3	3,75	2	3
4	GRADINITE	1	12,75	10	6
5					
TOTAL		7	28,25	20	13

4. CHELTUIELI ÎN CADRUL GRUPELOR FUNCȚIONALE PRINCIPALE

Evoluția cheltuielilor bugetului Primăriei comunei Trebujeni pe anii 2023-2025 pe principalele grupe funcționale în valoare nominală și ca pondere în total cheltuieli se prezintă:

Denumirea grupelor principale	Gr. pr	2023 executat		2024 aprobat		2025 proiect	
		suma (mii lei)	ponderea în suma totală (%)	suma (mii lei)	ponderea în suma totală (%)	suma (mii lei)	ponderea în suma totală (%)
1	2	3	4	5	6	7	8
Servicii de stat cu destinație generală	01	1538,2	16,29	1557,8	28,28	1933,5	30,61
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	06	438,0	4,64	443,6	8,05	400,0	6,33
Iluminare Stradală	06	320,3	3,39	80	1,45	230,0	3,64
Cultura, sport, tineret, culte și odihnă	08	447,3	4,74	836,8	15,2	872,6	13,81
Educație Timpurie	09	6136,1	65,01	2134,2	38,75	2234,9	35,38
Dezvoltarea Drumurilor	04	559,9	5,93	455,7	8,27	646,2	10,23
TOTAL		9439,8	100	5508,1	100	6317,2	100

Ponderea principalelor grupe în totalul cheltuielilor bugetului Primăriei comunei Trebujeni

Structura bugetului Primăriei comunei Trebujeni conform clasificăției economice se reflectă în tabelul nr.1 la Nota informativă a proiectului de Decizie.

Ponderea esențială în volumul cheltuielilor bugetului Primăriei comunei Trebujeni estimate pentru anul 2025 revine cheltuielilor de personal, ce constituie 3390,6mii lei sau 53,67 la sută din totalul cheltuielilor.

Cu referire la compartimentul “**Cheltuieli de personal**” informăm că, la elaborarea proiectului bugetului pe anul 2025 s-a ținut cont de următoarele măsuri în domeniul retribuirii muncii:

**Analiza cheltuielilor de personal estimate pentru anul 2024 în prisma funcțiilor
se prezintă în următorul tabel:**

Denumirea grupelor principale	Gr. princip ală	Total cheltuieli	inclusiv	Ponderea ch.personal în total cheltuieli	Ponderea ch.de personal la nivel de grupă principală în total ch.personal procente
			cheltuieli de personal	$5=4/3*100$ procente	6
1	2	3	4	5=4/3*100 procente	6
Servicii de stat cu destinație generală	01	1933,5	1420,5	73,5	41,89
Cultura, sport, tineret, culte și odihnă	08	872,6	521,7	59,8	15,39
Educație Timpurie	09	2234,9	1448,4	64,81	42,72
Iluminare stradala	04	230,0			
Dezvoltarea Drumurilor	06	646,2			
Gospodăria de locuințe și gospodăria serviciilor comunale	06	400			
TOTAL cheltuieli		6317,2	3390,6	53,67	100

Cheltuieli în cadrul grupelor functionale principale

1. Servicii de stat cu destinație generală (grupa funcțională 01)

2. Gospodăria de locuințe și gospodăria comunală (grupa funcțională 06)

Programul 75 “Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale”,
“Iluminare stradală”

3. Cultură, sport, tineret, culte și odihnă (grupa funcțională 08)

4.Învățământul (grupa funcțională 09)

Programul 88 “Învățământ”

5. BUGETE PE PROGRAME ȘI PERFORMANȚĂ

Bugetarea fundamentată pe programe și performanțe este elaborată în temeiul capitolul XI al Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului aprobat prin ordinul Ministerului Finanțelor nr. 124 din 21 decembrie 2023 și se prezintă în tabelul nr.4.1-4.6 la nota informativă în indicatorii Primăriei comunei Trebujeni, conform sintezei prezentate în următorul tabel:

Sinteza programelor de cheltuieli cuprinse în bugetul raional, se prezintă:

Denumirea programului	Cod	Numărul tabelului	Mii lei
Executivul și serviciile de suport	03		1933,5
Exercitarea guvernării	0301	4.1	1933,5
Dezvoltarea transporturilor	64		646,2
Dezvoltarea drumurilor	6402	4.2	646,2
Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale	75		630,0
Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale	7502	4.3	400
Iluminare Stradala	7505	4.4	230,0
Cultura, cultele și odihna	85		872,6
Dezvoltarea culturii	8502	4.5	872,6
Învățământ	88		2234,9
Educație timpurie	8802	4.6	2234,9
Total			6317,2

Bugetarea pe bază de programe este în strânsă legătură cu planificarea bugetului Primăria comunei Trebujeni pe termen mediu, deoarece majoritatea politicilor au o durată mai mare de un an.

Bugetele pe programe cuprind toate resursele bugetare.

Proiectul bugetului Primăriei comunei Trebujeni pe programe pentru anul 2025.. este expus în anexa nr.3 la proiectul de decizie

Proiectul bugetului Primăriei comunei Trebujeni pe anul 2025 asigură buna funcționare a instituțiilor bugetare.

Tabele la Nota informativă

Tabelul nr.1. Structura bugetului local conform clasificăției economice.

Tabelul nr.2. Veniturile bugetului local conform clasificăției economice.

Tabelul nr.3. Cheltuieli bugetului local conform clasificăției funcționale.

Tabelul nr.4.1-4.11 Sinteza programelor de cheltuieli ale bugetului local.

Tabelul nr.5. Informație privind efectivul de personal pe instituțiile finanțate din bugetele locale.